

Beszámoló az Egészségmegőrzési Központ 2012. évi tevékenységéről

B E S Z Á M O L Ó

A Z E G É S Z S É G M E G Ő R Z É S I K Ö Z P O N T

2 0 1 2 . É V I T E V É K E N Y S É G É R Ő L

Készítette: Kleinné Németh Judit

Az 1992. óta az Egészségmegőrzési Központban működő szakmai team, mint prevenciós egészségnevelési és mentálhigiénés szakmai bázis az egészségfejlesztést komplex módon valósítja meg Dunaújvárosban. Azzal, hogy 2011. január 1-től védőnői hálózatot is az intézmény működteti, az egészségügyi és mentálhigiénés szakmacsoport a városban élő teljes populációnak nyújt segítséget a prevenció területén.

Ez óriási lehetőség, mert a családok életébe a védőnők szinte már a gyermek fogantatásának pillanatától bekapcsolódnak úgy, hogy komoly szakmai háttérrel rendelkezünk: a védőnők mellett orvosi, mentálhigiénés, pszichológiai, gyermekvédelmi szakemberek támogatásával segítve a családokat és a városban működő szakemberek közötti kommunikációt, szakmai munkát és a jelzőrendszer hatékony működését. A 2011-es év sok tapasztalatot jelentett, melyet a 2012-es évben hasznosítottunk, beépítettünk a munkánkba.

Intézményünkről a www.egeszsegmegorzesikozpont.hu honlapon az érdeklődők minden fontos eseményről tájékozódhatnak.

Az intézmény pénzügyi helyzete a 2012-es évben stabilnak mondható.

Az Egészségmegőrzési Központ tevékenységei

I. Iskolai egészségfejlesztési és prevenciós program

II. Tanácsadások, foglalkozások, klubok, képzések, tréningek

III. Ifjúság-egészségügyi ellátás

IV. Védőnői Szolgálat

I. Iskolai egészségfejlesztési és prevenciós program

A legnagyobb feladatot az jelentette, hogy a mentálhigiénés és egészségügyi szakmacsoport egészségnevelési tevékenységét összehangoljuk. A védőnők és mentálhigiénés szakembereink is hasonló témákban tartottak foglalkozásokat a város általános és középiskoláiban –

módszereik azonban mások. Célunk, hogy tervezhetően, az iskolák számára átlátható módon tudjuk a programokat megvalósítani, megtartva a két szakma sajátosságait, de összhangban az egészségfejlesztés szakmai szempontjaival. Ezért az iskolai foglalkozásokat ahol lehetett az intézmény két szakembere tartotta. Így megismerték egymás módszerét, a témák feldolgozásának sajátosságait és az együttműködés nehézségeit és hasznát is megtapasztalták. Ez teremtett alapot arra, hogy a 2012/13-as tanévben ezeket a tapasztalatokat felhasználva az Egészségmegőrzési Központ iskolavédőnői csoportja az egészségügyi, a mentálhigiénés csoportja pedig a pszichológiai (személyiségfejlesztő) szempontok szerint végezze az egészségnevelést.

Iskolai órák

A fiatalok lelki egészségének megőrzése érdekében készítettük el programunkat. Célunk a prevenció. A diákok életkori sajátosságaihoz leginkább illeszkedő témákat dolgozunk fel a foglalkozásokon. Ezért a tematika évfolyamonként más. Így biztosítjuk, hogy a gyerekek iskolai életük során minden témával a lehető legmegfelelőbb időben találkozhatnak.

Általános iskola

	Osztály	Mentálhigiénés témakör	Óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
Alsó tagozat	1.	Mesecsoport	3x2	-	-
	2.	Mesecsoport	3x2	Egészséges életmód, veszélyes helyzetek	4
	3.	Mentálhigiéné	6	-	-
	4.	Drogprevenció	4	Serdülőkori változások	4
Felső tagozat	5.	Mentálhigiéné	5	Egészséges táplálkozás	2
	6.	Társas kapcsolatok	5	Káros szenvedélyek, dohányzás, alkohol	2
	7.	Drogprevenció	5	Serdülőkori változások - fogamzásgátlás	3
	8.	Szexedukáció	5	-	-

1. osztály

Mesecsoport 3x2 óra

Mentálhigiénés témakör

Az általános iskolába kerülő gyermekek számára dolgoztuk ki a programot. A mese a gyerekek legfontosabb örömforrása, mely gazdagítja fantáziájukat, szókincsüket, kommunikációs készségüket, segíti szociális beilleszkedésüket, és feszültségeik oldását is.

A mese mellett mozgásos és testsémát fejlesztő gyakorlatok játékok színesítik a programot.

Tapasztalatunk szerint egyre több osztályfőnök él a lehetőséggel. Általában az Egészségmegőrzési Központban tartjuk a foglalkozásokat, de ha adottak a feltételek, úgy az iskolába is szívesen kimegyünk.

2. osztály

Egészséges életmód 4 óra

Védőnői témakör

A második osztályosok számára felajánlott védőnői témakör az egészséges életmód, melyben kitérnek a védőnők a napirend, a táplálkozás, fogápolás valamint a balesetmegelőzés fontosságára. Ahogyan a felnőtteknek, éppúgy a gyerekeknek is szükségük van kialakított és következetesen tartott napirendre, ez ugyanis sokkal kiegyensúlyozottabbá teszi őket. A test és a környezet tisztasága alapvető fontosságú az egészség fenntartásában. A megfelelő étrend szintén elengedhetetlen, mert folyamatosan nő a táplálkozással kapcsolatos megbetegedések száma, egyre több az elhízott gyermek. A megfelelő táplálkozás, illetve a helyes fogápolás segít a fogak épségének megőrzésében. Évről évre emelkedik a balesetek száma, a gyermekek egyre több veszélyes helyzettel találkoznak. Cél, hogy a gyerekek felismerjék a veszélyeket, ismereteket szerezzenek a segítségkérés módjáról, fontosságáról. A felajánlott témát a pedagógusok igénylik, a második osztályos tanulók szívesen fogadják, igen aktívak, érdeklődőek, együttműködőek. Jó alkalmak ezek az órák a védőnő-tanuló kapcsolat, a bizalmi légkör megalapozására, alakítására.

Mesecsoport 3x2 óra

Mentálhigiénés témakör

Az idei tanévben az első osztályos mesecsoportunkra építve indítottuk el második osztályban is a mesecsoport foglalkozásainkat.

Hiszünk abban, hogy a mesének fontos helye van a gyerekek életében. Azt tapasztaljuk, hogy napjainkban nem mindig kapják meg a megfelelő meseélményt a gyerekek a családban, iskolában.

Ezért intézményünk szakemberei gondos előkészítő munka után a városban, sőt talán

országosan is egyedülálló módszert dolgoztak ki a második osztályos gyerekek számára.

Az általunk kiválasztott, elmesélt mesék igazodnak a 7-8-9 évesek életkori sajátosságaihoz. Minden alkalmat egy ún. ritmikus résszel kezdünk, ahol a mozgások, a mondókák nagy szerepet kapnak a testséma, a testtudat fejlesztésében. Ezt követi a mese, majd a közben átélt legerősebb élmény lerajzolása. A mesékben szereplő mesei képek fejlesztik belső képalkotásukat, ami a mostani készen kapott külső képek (pl. televízió) korszakában nagyon fontos.

A magyar népmese fejleszteni tudja a bennük lévő belső erőket is. Fejleszti még az érzelmi intelligenciájukat és szociális készségeiket.

A mese átélése közben szinte észrevétlenül tanulja meg a jó és a rossz fogalmát, ezzel az ítéletalkotása például kamaszkorában könnyebbé válhat.

Ezek a történetek segítenek a döntéshozó képesség és a szervezőképesség fejlesztésében is.

Foglalkozásaink 3x2 órában zajlanak.

3. osztály

Mentálhigiéné

6 óra

Mentálhigiénés témakör

Az egyik legkedveltebb téma. Ebben az életkorban a gyerekek nagyon nyitottak. Az első 4 alkalom során elsősorban az a célunk, hogy a gyerekek önismerete, önértékelése és szociális készsége fejlődjön, hogy legfontosabb életterükben – család, osztály, baráti közösség – jobban eligazodjanak, kapcsolatteremtő képességük fejlődjön.

Az utolsó két órában azokat a jellemző veszélyhelyzeteket beszéljük meg, amelyek életük különböző szinterein érheti őket. Szituációs játékokkal gyakoroltatjuk a problémamegoldás lehetőségeit, s hogy ezekben a helyzetekben adekvátan tudjanak viselkedni, helyesen tudjanak dönteni.

4. osztály

Drogprevenció

4 óra

Mentálhigiénés témakör

A program célja a megelőzés. Fontos, hogy alapvető és pontos ismeretekkel rendelkezzenek a diákok azokról a drogokról, melyekkel környezetükben találkozhatnak, felismerjék a veszélyeket, helyesen reagáljanak azokra. A foglalkozások lehetőséget adnak arra, hogy saját – családi és baráti körben tapasztalható - élményeikről is beszámoljanak biztonságos keretek között.

Új témaként beszélgettünk a számítógép használatából adódó veszélyekről (testi és lelki!). Fontos, hogy tudatosan foglaljanak állást az egészségkárosító szokásokkal szemben.

Serdülőkori változások 4 óra Mentálhigiénés és védőnői témakör

Az akceleráció, illetve a gyerekek környezetéből érkező (média, internet...) rengeteg inger teszi szükségessé, hogy a 10-11 évesekkel beszéljünk a serdüléssel járó testi és lelki változásokról. A védőnő és a mentálhigiénés szakember közös, összehangolt munkájának eredményeként a gyerekek megtanulják, hogy a témáról beszélgetni nem tabu, és hogy érdeklődésükre megfelelő, kielégítő válaszokat kaphatnak. Megtanulják azt is, hogy milyen kommunikációs eszközökkel beszélhetnek a szerelemről, a testi érzésükről. Ennél a témánál különösen figyelünk az adott osztály igényeire és érettségére, ebben sok segítséget nyújtanak a védőnők, akik előzetes ismerettel is rendelkeznek az osztályokról. A téma feldolgozása minden esetben a 2. félévben történik. A foglalkozásokkal kapcsolatban a tapasztalatok pozitívak. Igénylik a pedagógusok az órákat, a gyerekek zöme nyitott a témára, de helyenként nagy egyéni eltérések figyelhetők meg fejlettség, érdeklődés és ismeretanyag tekintetében.

5. osztály

Mentálhigiéné 5 óra Mentálhigiénés témakör

A felső tagozatban kerülés új élethelyzeteket jelent a diákoknak. Ezért önismereti foglalkozásaink célja a gyerekek mentális egészségének megőrzése úgy, hogy megsegítjük őket abban, hogy az új körülményekre egészségesen reagáljanak, vagyis alkalmazkodni tudjanak. A játékok során megtapasztalhatják az egymásra való odafigyelést, az együttműködést és a toleranciát. Ez a programunk nagyon kedvelt, a legtöbb osztályfőnök kéri, hiszen az ő munkájukat nagyban segíti, hogy az újonnan átvett osztály tanulóit megismerjék.

Egészséges táplálkozás 2 óra Védőnői témakör

Az ötödik osztályosok számára felajánlott védőnői téma az egészséges táplálkozás. A téma feldolgozása kiemelt fontosságú, mert hazánkban folyamatosan nő a táplálkozással kapcsolatos megbetegedések száma, egyre több az elhízott, vagy kórosan sovány gyermek. Az étrend fontos szerepet tölt be az egészség megőrzésében, a megfelelő táplálkozás mind az agy optimális fejlődéséhez, mind a testi fejlődéshez, mind a jó iskolai teljesítményhez nélkülözhetetlen. A média és a divathullámok kedvezőtlen hatásának ellensúlyozása fontos feladat.

A táplálkozási óra célja az ételek és az egészség közti összefüggések megismertetése, az egészséges étkezési szokások kialakítására való felkészítés, az egészség feletti saját felelősség tudatosítása, önálló, egészségre irányuló döntésre való felkészítés, az egészségre kedvezően ható családi minta erősítése.

A védőnők tapasztalata az, hogy noha a gyermekek rengeteg ismerettel rendelkeznek, választásukban nagyon fontos a szülői háttér, a minta. Sajnos az elszegényedés egyre jellemzőbb a családoknál, mely köztudottan hat választási lehetőségeikre.

6. osztály

Társas kapcsolatok 5 óra

Mentálhigiénés témakör

A 2011/12-es tanév II. félévében Konfliktus és agressziókezelés címmel tartottunk foglalkozásokat. Olyan megoldásokra hívtuk fel a figyelmet, melyek a problémák erőszak nélküli megoldását kínálják.

A 2012/13-as tanév első félévében új programként a társas kapcsolatok feldolgozását ajánlottuk. A kamaszok életében egyre fontosabb szerepet kapnak a kortárs kapcsolatok, elkezdődik a leválás, önállósodás, mely sokféle konfliktus forrása. Didaktikai és szituációs játékokkal dolgozzuk fel azokat a helyzeteket, amelyekkel családi, iskolai és baráti kapcsolataikban találkoznak a diákok. Mintát kapnak egymástól a konfliktusok megértésére és megoldására.

Káros szenvedélyek 3 óra

Védőnői témakör

Sajnos hazánkban egyre több a dohányzó, alkoholt fogyasztó gyermek, nő a kábítószer fogyasztók száma, a kipróbálás pedig egyre korábbra tevődik. A kortárs csoportok negatív hatása erősödik, a kiközösítéstől való félelem kedvez az egészségkárosító magatartás terjedésének. Az alkohol és a kábítószer fogyasztás mind az agy optimális fejlődését, mind a jó iskolai teljesítményt károsan befolyásolja. A drogfogyasztás akut veszélyei és hosszú távú következményei igen súlyosak.

A káros szenvedélyek témájú védőnői óra célja a drogok egészségkárosító hatásainak megismertetése, a kábítószer fogyasztás rövid- és hosszú távú hatásainak, illetve az egészség feletti saját felelősségnek a tudatosítása, az önálló, egészségre irányuló döntésre való felkészítés.

A gyermekek tájékozottak a témában, ismereteik évről évre bővebbek, viszont életkorukból adódóan nem mérik fel tetteik következményét.

7. osztály

Drogprevenció

5 óra

Mentálhigiénés témakör

A kamaszok a legveszélyeztetettebb korcsoport a drogfogyasztás szempontjából, éppen azért, mert életükben nagyjelentőségűvé válnak a kortárs kapcsolatok, hatással vannak egymásra. A foglalkozások legfőbb célja a prevenció. A hatodik évfolyam védőnői óráit megerősítve térünk vissza a témára mentálhigiénés szempontból. Új elemként a számítógép-, internet- és játékfüggőség is megjelent tematikánkban.

Serdülőkori változások – fogamzásgátlás 3 óra Védőnői témakör

Cél, hogy a tanulók jobban megismerjék a testükben végbemenő változásokat, azok biológiai és hormonális hátterét.

A nemek egymás iránti érdeklődése korábbra tevődik, megkezdődik a kamasz szerelmek kialakulása. Lényegesnek tartjuk, hogy a gyermekek szemlélete olyan irányba formálódjon, hogy számukra a párkapcsolatban legyenek fontosak az érzelmek. Képessé váljanak különbségeket tenni a tisztán testi és az érzelmen alapuló kapcsolat között.

Fontos, hogy a serdülő tudjon nemet mondani bizonyos helyzetekben, ismerje meg a különböző fogamzásgátlási módszereket, tudja, hogy probléma esetén kihez fordulhat.

8. osztály

Szexedukáció

5 óra

Mentálhigiénés témakör

A 7. osztályban tárgyalt szexedukáció védőnői témakört a 8. osztályban folytatjuk mentálhigiénés szempontból.

Cél a testi és lelki folyamatok, változások megértése, az egészséges párkapcsolatok alakításához szükséges készségek erősítése, a korai fogamzás megelőzése. Mivel a szexualitás egyre inkább foglalkoztatja őket, törekszünk arra, hogy megfelelő mintát kapjanak, hogyan lehet őszintén, nyíltan beszélgetni a témáról. Fontos, hogy a korán elkezdett szexualitás helyett az intimitás, az egymás iránti gyengédség kialakítása váljon fontossá számukra.

Középiskola

☞	Osztály	Mentálhigiénés témakör	óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
---	---------	------------------------	---------	-----------------	---------

9.	Mentálhigiéné	5	Káros szenvedélyek, vagy fogamzásgátlás	4
10.	Függőségek	5	Fogamzásgátlás, vagy káros szenvedélyek	4
11.	Szexedukáció	5	Abortusz, Daganatprevenció	4
12.	Felnőtté válás	5	Szexuális úton terjedő betegségek, abortusz	2

9. osztály

Mentálhigiéné 5 óra Mentálhigiénés témakör

Ez a programunk az egyik legkedveltebb a középiskolákban, és nem csupán a tanulók, de az osztályfőnökök körében is. Az egészséges személyiség fejlődése érdekében fontos a reális, stabil önismert, mely segíti a középiskolába kerülő tanulókat abban, hogy alkalmazkodjanak a megváltozott körülményekhez, könnyebben beilleszkedjenek új közösségükbe. Az osztályfőnökök számára is nagy lehetőség arra, hogy diákjaikat megismerjék. Két szakember tartja a foglalkozásokat a nagy osztálylétszámok miatt

Káros szenvedélyek , vagy Fogamzásgátlás 4 óra Védőnői témakör

(A téma választható)

A város valamennyi középiskolájában megajánlott témákkal igyekeztünk a gyermekek életkori sajátosságaihoz, érdeklődésükhöz igazodni, ezért 9. és 10. évfolyamon a fogamzásgátlás vagy káros szenvedélyek témák közti választás lehetőségét kínáljuk, melynek oka a középiskolák eltérő tanuló összetétele, nemenkénti megoszlása. Az osztályfőnök a védőnővel történő konzultáció után a két téma feldolgozásának sorrendjét maga döntheti el. Természetesen az egyik évben kért téma után a következő évben lehetőség van a másik témakör igénylésére.

Aggódva tapasztaljuk, hogy a fiatalok egyre korábbi életkorban kezdenek szexuális életet élni, ám ekkor még nem veszik komolyan döntéseik, tetteik lehetséges következményeit. Noha ismereteik vannak a témában, nem mérik fel a felelőtlen szexuális élet veszélyeit. Sok tévhittel is rendelkeznek. A szexuális kapcsolat nem feltétlenül alapul érzelmeken, az erkölcsi normák, a viselkedés, a szerepek változása aggasztó méreteket ölt. A média és az internet kedvezőtlen hatása egyre jobban érezhető. Gyakori a bulik alkalmával, tudatmódosult állapotban bekövetkező szexuális kapcsolat.

Sajnos minden évben előfordul abortusz 18 éven aluli fiatalnál.

A középiskolai óra célja, hogy az általános iskolában nyújtottakra alapozva rávezessük a tanulókat arra, hogy a szexuális szabadság milyen veszélyeket hordoz magában, milyen rövid és hosszú távú hatásai lehetnek lelki és testi egészségükre.

Fontosnak tartjuk, hogy el tudják választani a tévhiteket a szexualitás valóságától, megismerjék a különböző fogamzásgátló módszereket és azok előírt alkalmazását. Célunk azonban, hogy ne csak ismerjék, alkalmazzák is a fogamzásgátló módszereket. Értsék meg, hogy felelősséget kell vállalniuk szexuális egészségükért, és a nem kívánt terhesség elkerüléséért.

10. osztály

Drogprevenció 5 óra Mentálhigiénés témakör

A tanulók iskolai életük során harmadszor találkoznak a drogprevenció témájával. A középiskolás korosztály különösen veszélyeztetett az életkorukat jellemző kockázatkereső magatartásuk miatt. Fontosnak tartjuk, hogy korrekt információkhoz jussanak, ezzel könnyítvén, hogy a veszélyes helyzeteket felismerve jó döntéseket hozzanak, képesek legyenek a drogok elutasítására. Új lehetőség, hogy találkozhatnak absztinens kábítószerfüggő fiatallal, aki élettörténetén keresztül hiteles információt nyújt a tanulóknak a kábítószer-használat következményeiről.

Új elem még programunkban a viselkedési addikciókról szóló beszélgetés.

Tapasztalatunk, hogy a témát a kamaszok gyakran ellenállással fogadják, viszont amikor tapasztalják, hogy nem a tiltást, „lebeszélést”, illetve tanácsadást kapják – mely inkább kihívás az ellenállásra -, hanem őszinte és elfogadó légkörben zajló beszélgetés lehetőségét, egyre együttműködőbbé válnak.

Káros szenvedélyek , vagy Fogamzásgátlás 4 óra Védőnői témakör

(A téma választható)

A káros szenvedélyek téma általános iskola utáni ismételt ajánlását egyrészt a környező településekről bekerülő fiatalok indokolják, másrészt ebben a korosztályban gyakran a függőség stádiumában tartanak a fiatalok. Ilyenkor már a leszokás, a magatartásváltoztatás lehet a fő szempont. Éppen ezért a témát a tanulók élményanyagára, tapasztalataikra alapozva dolgozzuk fel, alkalmazkodva a közösségben felmerülő problémákhoz. A segítségkérés lehetőségeit is megismertetjük a fiatalokkal

11. osztály

Szexedukáció**5 óra****Mentálhigiénés témakör**

A téma nagyon kedvelt a diákok körében, hiszen a 17-18 éves kamaszok egyre nagyobb érdeklődéssel fordulnak a szerelem, a szexualitás felé. Egyre korábban kezdik a szexuális életet, nem ritka, hogy már együtt élnek, sőt évente néhány várandós lánnyal is találkozhatunk az iskolákban. Ezért aztán a hangsúlyt az intimitásra, felelősségre és a megfelelő értékrend kialakítására helyezzük. Ez az a téma, aminek feldolgozása legjobban függ az osztályok összetételétől. Ha sikerül megteremteni a bizalmi légkört, nagyon eredményes együttgondolkodás alakulhat ki. Mindenképpen pozitívum a koedukált osztályokban, hogy a fiúk és lányok egymás felé is megfogalmazzák a másik nem iránti elvárásait. Ennek legfőbb hozadéka, hogy mintát kapnak arra, hogy a téma nem tabu, lehet róla beszélni.

Abortusz és daganat prevenció**4 óra****Védőnői témakör**

A téma fontosságára tekintettel 11. évfolyamon abortusz és daganatprevenció a megajánlott védőnői témakörök.

Az óra kiemelt célja hangsúlyozni a magzati élet védelmének fontosságát és ismertetni a terhesség megszakítás egészségügyi következményeit.

Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy felelősséget kell vállalni egymásért, tetteikért, és azok következményeiért.

A második órán felfrissítjük a korábbi évfolyamban elhangzott fogamzásgátlási módszerekről tanultakat.

A daganatos megbetegedés sajnos a második leggyakoribb halálok Magyarországon.

Ezt a magas arányt csökkenteni lehetne, ha nagyobb figyelmet fordítanak a megelőzésre és az időben történő felismerésre.

Célunk a felnövekvő generáció szemléletének formálása. Tudatosítjuk, hogy a helyes életmód választásával és a szűrővizsgálatok igénybevételével nagyobb eséllyel előzhető meg a betegségek kialakulása.

12. osztály**Felnőtté válás****5 óra****Védőnői témakör**

A program sokféle témát dolgoz fel, hiszen a felnőtté válás jelenti a leválást a szülőkről, a jövő felé fordulást éppúgy, mint a konfliktuskezelés megfelelő módjának elsajátítását. Így

a feldolgozás módja, mélysége nagyban függ az osztályok összetételétől. Más kérdések foglalkoztatják a továbbtanuló gimnazistát, mint a munkára készülők szakmunkást.

Viszonylag kevés osztályfőnök igényelte ezt a programot, aminek legfőbb oka, hogy a végzősök előtt sok olyan feladat áll, mely csak az osztályfőnöki órákon megvalósítható (szalagavató, ballagásra készülés, érettségi, továbbtanulás, stb.)

Szexuális úton terjedő betegségek 2 óra Védőnői témakör

Mivel az egész világon rohamosan nő a szexuális úton terjedő betegségek száma, és a szexuálisan aktív lakosság körében ez a leggyakoribb megbetegedési ok, ezért a 12. évfolyamon ezt a témát ajánljuk.

Az óra célja, tudatosítani a diákokkal, hogy ha bármiféle szexuális kapcsolatba kezdenek, számolniuk kell a nemi úton terjedő betegségek veszélyeivel is. Tudniuk kell, hogyan terjednek ezek a betegségek, hogyan lehet megelőzni, és milyen módszerekkel lehet kezelni őket, valamint hová fordulhatnak segítségért.

2012. évben az Egészségmegőrzési Központ egészségfejlesztési prevenciók tevékenysége az általános és középiskolákban

Alsó tagozat	Felső tagozat	Középiskolák	Összesen
óraszám	óraszám	óraszám	óraszám
328	431	813	1572

2012.évben az Egészségmegőrzési központ által mentálhigiénés és védőnői témakörben megtartott órák száma általános és középiskolákban

Iskolai órák védőnői témakörben

Téma	Alsó tagozat	Felső tagozat	Középiskola	Összes
Egészséges életmód	53			
Serdülőkori változások	28			
Egészséges táplálkozás		36		
Káros szenvedélyek		6	84	
Serdülőkori változások - Fogamzásgátlás		42		
Fogamzásgátlás			29	
Abortusz és daganatprevenció			55	
Szexuális úton terjedő betegségek			61	
Összesen	81	84	229	3

Iskolai órák mentálhigiénés témakörben

Téma	Alsó tagozat	Felső tagozat	Középiskola	Összesen
Mentálhigiéné	83	113	242	438
Drogprevenció/függőségek	35	45	171	251
Szexedukáció	48	66	140	254
Mesecsoport	67			67
Egészséges életmód	14			14
Konfliktus és agressziókez.		31		31
Pályaorientáció		2		2
Társaskapcsolatok		66		66
Fejlesztő órák		24		24
Felnőtté válás			31	31
Összesen	247	347	584	1178

**2012. évben megtartott védőnői és mentálhigiéné órák
az általános iskolákban**

Általános iskolák	Mentálhigiéné órák száma	Védőnői órák száma
Arany János Általános Iskola	152	46
Dózsa György Általános Iskola +(Szilágyi egys.)	126	50
Petőfi Sándor Általános Iskola (+Gárdonyi egys.)	130	28
Móricz Zsigmond Általános Iskola	78	9
Széchenyi István Gimnázium (5-8.o)	42	2
Vasvári Pál Általános Iskola	51	17
Móra Ferenc Ált.Isk. és Egys.Gyógyped.Módszert.Int.	15	13
Összesen	594	165

A mentálhigiéné és a védőnői órák száma általános iskolánként

**2012. évben megtartott védőnői és a mentálhigiénés órák száma
középiskolánként**

Középiskolák	Mentálhigiénés órák száma	Védőnői órák száma
Bánki Donát Gimnázium és Szakközépisk.	108	53
Dunaferr Szakközép- és Szakiskola	106	31
Hild János Szakiskola	24	24
Kereskedelmi és Vendéglátóip. Szakközép és Szakisk.	102	19
Lorántffy Zsuzsanna Szakközépiskola, Szakisk. és Koll.	64	26
Rosti Pál Gimnázium Általános és Szakiskola	57	8
Rudas Közgazdasági Szakközépiskola, Szakisk. és Koll.	27	42
Széchenyi István Gimnázium	57	26
Összesen	584	229

A mentálhigiénés és a védőnői órák száma középiskolánként

2012.évben témakörönként megtartott védőnői órák

az általános iskolákban

Téma	Alsó tagozat órák szám	Témák aránya %
Egészséges életmód	53	65
Serdülőkori változások	28	35
Összesen	81	100

A védőnői témakörök aránya az alsó tagozatban

**2012.évben témakörönként megtartott védőnői órák
az általános iskolák felső tagozataiban**

Téma	Felső tagozat órák szám	Témák aránya %
Egészséges táplálkozás	36	43
Káros szenvedélyek	6	7
Serdülőkori változások- Fogamzásgátlás	42	50
Összesen	84	100

A védőnői témakörök aránya a felső tagozatban

**2012.évben témakörönként megtartott védőnői órák
a középiskolákban**

Téma	Órák száma	Témák aránya %
-------------	-------------------	---------------------------

Káros szenvedélyek	84	37
Fogamzásgátlás	29	13
Abortusz és daganatprevenció	55	24
Szexuális úton terjedő betegségek	61	26
Összesen	229	100

A védőnői témakörök aránya a középiskolákban

2012.évben témakörönként megtartott mentálhigiénés órák száma

Téma	Általános Iskola		Középiskola
	Alsó tagozat	Felső tagozat	
Mesecsoport	67		
Egészséges életmód	14		
Mentálhigiéné	83	113	242
Drogprevenció/függőségek	35	45	171
Szexeducáció	48	66	140
Konfliktus és agressziókez.		31	
Pályaorientáció		2	
Társaskapcsolatok		66	
Fejlesztő órák		24	
Felnőtté válás			31

Összesen	247	347	584
	594		

**A megtartott mentálhigiénés órák témakörönként
az általános iskola alsó, felső tagozataiban, valamint a középiskolákban**

**2012.évben témakörönként megtartott mentálhigiénés órák
az általános iskolákban**

Téma	Alsó tagozat órák szám	Témák aránya
		%
Mentálhigiéné	83	34
Drogprevenció	35	14
Szexeducáció	48	19
Mesecsoport	67	27
Egészséges életmód	14	6
Összesen	247	100

A mentálhigiénés témakörök aránya az alsó tagozatban

2012.évben témakörönként megtartott mentálhigiénés órák a felső tagozatban

Téma	Felső tagozat órák szám	Témák aránya
		%
Mentálhigiéné	113	33
Konfliktus. és agressziókez.	31	9
Szexeducáció	66	19
Drogprevenció	45	13
Társaskapcsolatok	66	19
Pályaorientáció	2	1
Fejlesztő órák	24	7
Összesen	347	100

A mentálhigiénés témakörök aránya a felső tagozatban

2012.évben témakörönként megtartott mentálhigiénés órák a középiskolákban

Téma	Órák száma	Témák aránya %
Mentálhigiéné	242	41
Drogprevenció / Függőségek	171	29
Szexedukáció	140	24
Felnőtté válás	31	5
Összesen	584	100

A mentálhigiéné témakörök aránya a középiskolákban

Iskola pszichológiai/mentálhigiéné tevékenység

A középiskolák munkatársai eddig is több esetben irányították intézményünkbe pszichológiai tanácsadásra diákjaikat és a szülőket, illetve a diákok egyre gyakrabban, növekvő számban kértek segítséget, vettek részt pszichológiai konzultáción saját döntésük alapján, különböző problémákkal (énkép zavarok, családi konfliktusok, étkezési zavarok, drogfogyasztás, párkapcsolati problémák, konfliktuskezelési problémák).

Iskolapszichológiai tevékenység lehetőséget ad az egészséges személyiség optimális fejlődésének segítésére prevenciók módszerekkel. Segíti a diákok személyiségfejlődését, kognitív és érzelmi fejlődésének biztonságát. Szolgáltatásunkkal az egyéni konzultáció, tanácsadás lehetőségét nyújtjuk a középiskolák diákjai számára.

Célunk az iskolapszichológiai kompetencia határaihoz igazodva az egészséges tanuló életvezetésében való segítés, amelyhez az iskolákban való megjelenésünkkel a közvetlen elérhetőséget, a hatékonyabb kommunikáció és bizalom feltételeinek gyorsabb és tartósabb kialakítását, fenntartását biztosítjuk. Jelenleg három középiskolában tartunk fogadóórát

együttműködve az iskolavédőnővel és ifjúságvédelmi felelőssel.

Háttérben valamennyi esetben diszfunkcionális családi működés látható. Megjelenő családi problémák: örökbefogadás, gyász/haláleset (szülő, testvér), kommunikációs zavarok, szülők külföldön tartózkodása, családban öngyilkosság, pszichiátriai probléma.

A diákokat jellemzően az ifjúságvédelmi felelős pedagógus vagy védőnő (iskolai) irányítja. A küldés következtében a belső motiváció hiánya több esetben tapasztalható volt. A felsőbb éves tanulók egy-két alkalom után keresik a további beszélgetés lehetőségét. Ők órák után szívesen maradnak ott és vesznek részt iskolapszichológiai konzultációs alkalmakon. A fiatalabb diákoknál az a tapasztalat, hogy kizárólag tanórán jelennek meg segítő beszélgetésre. Ezért a következő találkozás egyeztetése során mindig törekszünk a tanórák utáni időpont keresésére.

Dózsa György Általános Iskola Szilágyi fejlesztő csoportja

Egy igazgatói levélben történő felkérés alapján kezdtük meg a két évvel ezelőtt a munkát. Ebben a hatodik osztályban tanító pedagógusok halmozottan problémás gyerekekről beszéltek a nyílt agressziót mutató, nehezen kezelhető viselkedésük miatt.

Az első évben komplex felméréssel térképeztük fel a diákok szociális háttérét és személyiségi vonásaikat is. Ezt team munkában végeztük, együttműködve az iskolai szakemberekkel. Kiderült számunkra: kik azok, akik védelemben vannak, és mely tanulók küzdenek valami tanulási nehézséggel és, hogy több esetben zaklatott a családi háttér. Mivel szükségét éreztük, a szülők támogatását is megkértük. Kidolgoztunk első évben egy tíz alkalmas tematikát, amiben az agresszió és az erőszakmentes konfliktuskezelés állt a fókuszban, kibővítve és kiegészítve a meglévő prevenció órákat.

A két esztendőn át tartó csoportfolyamatok eredményei azt mutatják, hogy **a kiskamaszok magatartásának osztályszinten történő korrekciója beindítható és működtethető.** Életkori sajátosságait figyelembe véve, megsegíthetjük a fejlődésük normalizálódását. A csoportfolyamatok és a vizsgálatok is azt jelzik, jelentik, hogy kiépíthető a bizalom és elindulhat a változás egy "kezelhetőbb" magatartás irányába.

Nehézségeket jelentett a nagy életkori eltérés. Tapasztaltuk, hogy folyamatosan változott az osztály összetétele. Az idősebb évismétlők viselkedése az erőszakosság megjelenését valószínűsíti, a kirekesztést, a kiközösítést egyaránt.

A viselkedésváltozás sok esetben sikeresen motiválható volt osztályközösségben is.

Az osztályfőnök - elmondása alapján - közelebb tudott kerülni a diákjaihoz. Láthatóan közvetlenebb lett a kapcsolata a kamaszokkal.

Fontosnak tartottuk, hogy pozitív élményeken keresztül ismerjék meg - saját korlátaikat és azokat a képességeiket, amikkel pozitívabb énkép alakulhat ki.

Az osztályfőnök és a tanárok szerint alapjában javult a helyzet, már sokkal eredményesebben lehet órát tartani, jóval kevesebb a zavaró szituáció az órákon és a szünetekben is. Terveink szerint a 2012/2013-as évben, a nyolcadik évfolyamban témacentrikus foglalkozással (szexedukáció) folytatjuk majd a foglalkozás-sorozatot.

Kortárssegítő képzés

A képzésre 10. évfolyamos középiskolás fiatalok jelentkezését várjuk minden évben. Ebben a korban már beilleszkedtek a középiskolás közösségbe, aktív kapcsolataik vannak diáktársaikkal. A képzést követően pedig még több mint két évet töltenek a középiskolában, ami „működési területük” egyik fő helyszíne.

Törekszünk arra, hogy a város összes középiskolájából érkezzenek diákok az iskola létszámarányának megfelelő számban, illetve arra, hogy lehetőség szerint minden osztályból legalább egy fő bejusson a képzésre.

A kiválasztás szempontjai az önkéntes motiváció és az alkalmasság.

Helye: Egészségmegőrzési Központ

A képzés előkészítése: tájékoztatás és a jelentkezők kiválasztása (2011. szept. – 2012.márc.)

- Tanévkezdéskor minden középiskolába eljuttattuk az Egészségmegőrzési Központ aktuális programfüzetét, melyben a központ programjai mellett tájékoztató található a kortárssegítésről, a képzés jellegéről, céljáról, az adott tanévben sorra kerülő képzés pontos idejéről. Az osztályfőnökök így már a tanév elején rendelkeznek információval a tavaszi képzésről.
- A kortárssegítők kiválasztásának első lépéseként szóban tájékoztattuk a diákokat a képzés jellegéről. Az információkról írásos tájékoztató anyag is készült.
- Ezután kérdőívet töltöttek ki a diákok, melyben leírták jelentkezési szándékukat, a jelentkezésük motivációit. Emellett javaslatokat tettek arra, hogy szerintük kik azok az osztálytársaik, akik alkalmasak a képzésen való részvételre.
- A bizalmi alapon kiválasztott tanulókat ismét felkerestük, és részletes, személyre szóló tájékoztatást nyújtottunk a részvétel feltételeiről. Ezután döntöttek el, hogy vállalják-e a programot.
- A személyes interjú volt a képzésen való részvételnek. A kétszemélyes beszélgetés során vizsgáltuk a jelentkező fiatalok alkalmasságát (motiváció, kommunikációs készség, segítő attitűd, mentális állapot, problémamegoldó készség, stb.), és az „elköteleződésüket” (mennyire leterheltek, tudják-e vállalni a képzés feltételeit, a folyamatos részvételt, stb.).
- Akiket alkalmasnak gondoltunk a képzésre, írásban kaptak értesítést. Ehhez mellékelünk egy szülőknak szóló tájékoztató anyagot is a kortárssegítésről és a képzésről.

Kortárssegítő képzés: INTENZÍV HÉT 2012. március 19-23.

A képzés abból indul ki, hogy a segítség természetes emberi tulajdonság. Mindig vannak olyan emberek, akik szívesen segítenek társaikon, és ezt a segítséget jól és hatásosan teszik. Ezek a tulajdonságok már serdülőkorban megnyilvánulnak, s a hozzánk kerülő fiatalok rendelkeznek az empátia, az aktív figyelem, a segítőkészség képességével. A képzés ezeket a segítő készségeket integrálja és egészíti ki.

Hitünk szerint a képzett fiatalok hamarabb eljuthatnak segítségre szoruló, veszélyeztetett társaikhoz.

A képzés célja, hogy felkészítsük őket a kortársaikkal való együttműködésre a segítő tevékenységben.

A képzésen a környezetre irányuló értékek közül a szolidaritás, a másokon való segítség, a kommunikációs készség és a problémamegoldó képesség megerősítésére, támogatására törekszünk.

A belső értékek közül különösen fontosnak tartjuk az önismeret, az önbizalom, az önmagukkal kialakított jó viszony megerősítését és fejlesztését.

A képzés speciális célja volt, hogy megerősödjének a drogmentes pozitív életstílus kialakulásában.

Idén 26 diák vett részt az intenzív hét programjain.

Képzésünk egy része kiscsoportos formában, önismereti, személyiségfejlesztő foglalkozások keretében zajlott. (2x13 fő)

Tapasztalataink azt mutatják, hogy ez a forma hatékonyan fejleszti serdülők pozitív énképét, verbális és nonverbális kommunikációját, konfliktuskezelési módjaikat, együttműködési készségüket, erősíti döntéshozási képességüket. Az önismereti csoportfoglalkozások lehetőséget adnak arra, hogy a fiatalok saját problémáik, érzéseik tudatosításán, feldolgozásán keresztül közelebb jussanak társaikhoz.

A témacentrikus nagycsoportokon olyan témákat jártunk körül (serdülőkor, drog, párkapcsolat, szexualitás, konfliktusok), melyek aktuálisak az életükben.

Az elméleti (beszélgetésen alapuló) képzés mellett nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy kommunikációs gyakorlatokkal, szituációs játékokkal is kipróbálhassák magukat – ezzel is felkészülve a valós helyzetekre.

Kortárssegítő klub (A képzést követően folyamatosan működik)

Az egyhetes intenzív képzést követően folytatódott a csoport munkája . Kéthetenkénti rendszerességgel kortárssegítő csoportot (klub) tartottunk. A kortárssegítő klub foglalkozásain tovább haladt az önismereti, személyiségfejlesztő folyamat, illetve új témaként megismerték és elsajátították az esetmegbeszélés, esetkonzultáció technikáját. A csoportfoglalkozások tematikájának elkészítésekor természetesen figyelembe vettük a kortárssegítők javaslatait is.

További kortárssegítő programok 2012-ben

2012. május 22. Látogatás a Ráckeresztúri Drogrehabilitációs Intézetben

2012. június 25-29. Egyhetes kortárssegítő tábor az Egészségmegőrzési Központban

2012. június 27. Látogatás az Útkeresés Segítő Szolgálatnál

2012. június 28. Látogatás az MRE Újvárosi Drogambulancián

Szülői értekezletek, nevelési értekezletek tapasztalatai

Szülői értekező (rendkívüli): **Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola**

Felkérés az iskola felől érkezett, drogfogyasztás témában. A szülők nagy létszámban jelentek meg. Az osztályfőnök mellett jelen volt az intézmény ifjúságvédelmi felelőse is.

A beszélgetést az első percekben a drogfogyasztás szakaszaival kezdtem, majd a hangsúlyt a szülő gyermek kapcsolatra, szükségletekre, elvárásokra, figyelem fontosságára, s a kommunikációs mintázatokra helyeztem. A szülők egy része megfogalmazta saját nehézségeit, a beszélgetésbe kapcsolódtak, de az osztályfőnök által adott szűk időkeretet akadályozta a beszélgetés elmélyülését. Ennek ellenére eredményesnek értékeljük a szülői értekezőt.

Nevelési értekező: **Dunaferr Szakközépiskola és Szakiskola**

Téma: az osztályfőnökök tájékoztatása az Egészségmegőrzési Központban tartandó középiskolai egészségnevelési órákról, valamint az iskolapszichológiai ellátást lehetőségéről.

Arany János Általános Iskola

Az iskola igazgatónőjének felkérésére konfliktuskezelés témában tartottunk nevelési értekezletet. A tantestület nagy létszáma miatt 2 csoportban, 3-as csoportvezetésben dolgoztunk.

Az értekezletet eredményesnek értékeltük, a

- feladatokba, csoport munkába való bevonódás,
- az aktivitás,
- a hozzászólások tartalmában megjelenő változások,
- a figyelem irányában tapasztalt változások
- a záró körben elhangzott összegzések alapján.

Folytatásként konkrét esetekhez kapcsolódó közös feldolgozás lehetőségét ajánlottuk meg.

II. Tanácsadások, foglalkozások, klubok, képzések, tréningek

Kismama klub

A kismama és kispapa klub foglalkozásai évente 3 alkalommal indulnak. Programunk 10 alkalmas. Egy csoportban 10x2 órában dolgozunk együtt a várandósokkal és párjaikkal.

Csoportjaink nyitottak az új érkezők felé is, valamint jellemzően azok felé a kispapák felé is, akik munkabeosztásuk miatt nem tudnak minden alkalommal részt venni a foglalkozásokon.

A tematikát a résztvevők témaigényéhez igazítottuk. Így minden program egyedi, csoporthoz illeszkedő, ugyanakkor az általunk fontosnak vélt témákat is feldolgozzuk. A foglalkozások irányított, ugyanakkor mégis szabad beszélgetések formájában zajlottak. Módszertanát tekintve a pszichodráma elemeit ötvöztük a személyközpontú módszer elemeivel.

A közösen megalkotott csoportkeretek által kialakított biztonságos légkörben célunkat a szülőszerepre és a baba fogadására való felkészülés támogatását mind a két esetben meg tudtuk valósítani. A résztvevők nyitottan és aktívan vettek részt a foglalkozásokon. Saját motivációjukat a következőképpen fogalmazták meg: kíváncsiság, információszerzés, rendezés/szűrés, tapasztalatcsere, magabiztosság erősítése, „szeretnék jó szülővé válni”, ismerkedés más kismamákkal/kispapákkal, felkészülés a szülésre, felkészülés a baba

fogadására. A szülőszerepre való készülés mellett nagy igény jelentkezett a baba gondozására irányított gyakorlati felkészülésre is. Ennek megvalósításához a Lorántffy Zs. Szakközépiskolától, adott alkalomra kapott két babát használtuk.

A csoportok heti gyakorisággal zajlottak, csütörtökönként 16.30 -tól 18.30-ig. A csoporttagokat 16 órától fogadtuk, zárásra 19 órakor került sor. Közös felkészülésre, tapasztalatok megbeszélésére hetente 3-4 órát fordítottunk.

Kismama klub

	Foglalkozási órák száma	Részvevő száma
február-március-április	10x2	58
április-május-június-július	10x2	72
+ baba - mama találkozó	2	12
Szeptember-október-november-december	10x2	85

Tematikában megjelent témák:

Anyává válás folyamata

Apává válás folyamata

Szerepeink

Család születik

Énkép

Párkapcsolat alakulása

Szükségletek, elvárások

Kommunikációs mintázatok

Érzelmi labilitás

Testkép

Nagyszülői szerep

Szülés folyamata (természetes szülés, császármetszés, gátmetszés, fájdalomcsillapítás)

Papás szülés

Születés folyamata

Újszülött fogadása, újszülött veleszületett tudása

Kórházban eltöltött napok / baba-mama szoba jelentősége

Segítségkérés lehetőségei kórházban és otthon – kitől és hogyan kérjek segítséget?

Első napok a babával

Szoptatás

Csecsemő táplálása

Gyermekágyas időszak

Szülés utáni depresszió

Elég jó szülőnek lenni

Veszélyes helyzetek

Egészségügyi szakemberek szerepe: szülésznő, szülészorvos, gyermekorvos, védőnő

Baba gondozás gyakorlása: fogás, fürdetés, pelenkázás, öltöztetés

Baba gondozás elméleti kérdései

Bevezettük a kismama klub résztvevői számára a szülést követően a megszületett gyermekekkel való együttes találkozást. Ebben a baba-mama csoportban lehetőséget biztosítunk a szülés körüli élmények és a szülők gyermekeihez kapcsolódó élményeinek, tapasztalataiknak a megosztására. Célunk a tapasztalatok, gondolatok, érzések kifejezése, megosztása, elfogadása mellett, támogatni a szülőket a gyermekeik fejlődését elősegítő tudatosságban.

Szülők iskolája

A 2012 éven a Szülők iskolája csoportfoglalkozásokat védőnő + mentálhigiénés szakember vezette.

Az év első felében januártól júniusig 4 csoport, a második felévben szeptembertől decemberig pedig 3 csoport működött.

A csoportfelosztások 2012. év első felében a következők voltak:

I. csoport: 18-24 hónapos gyermekek számára

A csoportban a 2 év körüli gyermekek jártak édesanyjukkal. A csoport fenntartása, működtetése nehezen ment, kis létszámmal jelentek meg. Mivel a családok közül kevesen engedhetik meg maguknak, hogy az anya gyes-en maradjon otthon, ezért munkába áll, és a gyermekek bölcsődébe kerültek. Így a 6 hónap alatt összesen csak 16-an fordultak meg a csoportban.

A beszélgetések során érintettük az életkori sajátosságokat, mozgás – és beszédfejlődést, éntudat kialakulását, kognitív és érzelmi fejlődést, szobatisztaságra szoktatást, dackorszakot, tiltást, engedést, közösségbe kerülést, bölcsőde választást. A szülői szerepeket, elég jó szülő témáját, a nagyszülők szerepét a családban.

II. csoport: 12-18 hónapos gyermekek számára

A másfél év körüli gyermekek szülőkkel többen voltak. A csoportfolyamatban érzékelhető volt a fogyás, ami szintén a bölcsődébe kerülés, munkába állás miatt volt.

A csoportfolyamat során feldolgoztuk az életkori sajátosságokat, életmód változását, a mozgásfejlődést, szobatisztaságra szoktatást, én fejlődést, a hiszti és a dackorszak témakörét.

Az elég jó szülő témáját, az apa és anya szerepeket, a segítő családtagok feladatait.

III. csoport: 1 év körüli gyermekek számára

A csoport nagyon aktív, már kismama csoport óta együtt járó közösség.

A csoportmunka során feldolgoztuk az életkori sajátosságokat, beszédfejlődést, érzelmi fejlődést, alvás és altatás témáját, fogzás témakörét, a hozzátáplálást és játék fontosságáról is

beszélgettünk.

A család oldaláról. Az elég jó szülő témáját, az apa és anya szerepeket, a segítő családtagok szerepét a családban, rítusok, szokások témáját.

IV. csoport: 4 hónaposnál idősebb gyermekek számára

A csoport januártól szerveződött, az előző év kismama-kispapa csoportjába járó szülőket szólítottuk meg, illetve a védőnő kollégák a körzeteikből hívták meg a családokat.

A csoport alakulása után, a témacentrikus beszélgetésekben az anyukák igényeihez igazodtunk.

A szülés, születésemény megosztása után, a baba-anya, baba – apa kapcsolat kezdeteiről beszélgettünk, a gondozásról, szoptatásról, hozzátáplálásról, szülői feladatokról, apa bevonásáról, a váratlan helyzetekről, mozgás és érzelmi fejlődésről.

Tanácsadások

Az Egészségmegőrzési Központban folyó életvezetési és pszichológiai tanácsadás elsősorban az önkéntesen jelentkező Dunaújvárosban és környékén élő, problémákkal küzdő kliensek számára elérhető ingyenes szolgáltatás.

A kamasz korosztálytól kezdődően előre egyeztetett időpontban nyújtunk segítséget azoknak, akiknél aktuális élethelyzetükben valami miatt elakadás tapasztalható. Az addig jól működő megoldási stratégiák valami miatt nem működnek, konfliktushelyzetekben nem képesek egyedül eligazodni. Segítő beszélgetés, négy ülés konzultáció vagy tanácsadás technikáinak megfelelő szintjével igyekszünk az aktuális krízisen átjutni és további életvezetésükben segítséget- és támogatást nyújtani.

A megjelenők egy része a Szent Pantalon Kórház pszichiátriai osztályáról delegált és folyamatosan kezelt kliens. Számukra a kiegészítő szupportív terápia a segítő beszélgetések révén valósulhat meg.

A statisztika alapján legnagyobb számban az életkori krízisek okozta elakadásokkal, családi és párkapcsolati problémákkal keresik meg az intézményt. Egyre nagyobb számban jelentkeznek nevelési problémákkal küszködő szülők is segítségért, hogy az otthon és az iskolában jelentkező magatartási problémákat hatékonyabban legyenek képesek kezelni. A delegált kórházi kliensek többsége hangulatzavar valamelyik formájában igényel segítséget.

Az Egészségmegőrzési Központ mentálhigiénés szolgáltatásai

Tanácsadások	Alkalom	
	2011. év	2012. év
Életvezetési és pszichológiai tanácsadások	1079	1231
Táplálkozási és diétás tanácsadás	85	75
Mediáció	0	16
Összesen	1164	1325

Ágazatközi-szakmaközi esetmegbeszélések

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény a jelzőrendszer tagjai számára meghatározza a kötelező együttműködésüket, feladataikat a veszélyeztető okok feltárásában, a veszélyeztetettség időben történő felismerésében. Az együttműködés egyik formájaként, a törvény beemeli a szociális szakma módszertani eszköztárában szereplő **esetmegbeszéléseket**. Az esetmegbeszélés megtartását a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998(IV.30.) NM. rendelet 14-15. §-a szabályozza. Ennek értelmében az esetmegbeszélés legalább havi rendszerességgel, de szükség szerint is megtartható a jelzőrendszer tagjainak az illetékes szakemberek bevonásával.

Az Egészségmegőrzési Központ helyettes vezetőjének kezdeményezésére 2012. év januártól esetmegbeszéléseket tartottunk a gyermekek gondozási folyamatában résztvevő szakemberek részvételével.

Az esetmegbeszélések célja a gyermekjóléti szolgálat és az észlelő- és jelzőrendszeri tagok munkájának, együttműködésének elősegítése, illetve hatékonyabbá tétele, valamint a kompetencia határok megismerése és összehangolása.

Az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása alapvető prevenciós feladat: fontos, hogy a szakemberek minél korábban észleljék és jelezzék a probléma kialakulását segítve ezáltal a gyermekjóléti szolgálat munkáját azzal, hogy legkompetensebb segítőköt tudja bevonni.

Az esetmegbeszélésekkel kapcsolatos cél, hogy a településen élő gyerekek, családok szociális helyzetét, életkörülményeit figyelemmel kísérhessük, segítve a védőnők munkáját, hogy minél korábban felismerhessék a gyermekeket veszélyeztető okokat.

A megbeszélések alkalmával összehívtuk az adott esetekben érintett szakma képviselőit a gondozási folyamatban felvetődött aktuális kérdések megvitatására, problémák több szempontból való megismerésére, feldolgozására. Az esetmegbeszéléseken a területi és iskolavédőnők, gyermekjóléti szolgálat szakemberei, kistérségi vezető védőnő, családvédelmi szolgálat védőnője, gyámhivatal szakemberei, mentálhigiénés szakemberek, óvónők vettek részt.

Az esetmegbeszéléseken az érintett szakemberek ismertették az aktuális esetet, melynek körülményeit részletesen feltártuk, a tényeket pontosítottuk. Ennek alapján közösen megfogalmaztuk az esettel kapcsolatban felmerült kérdéseket, problémákat. Ezekre épülve határoztuk meg a konkrét feladatokat, teendőket. Az egyes esetek alakulását folyamatosan nyomon követtük.

2012. év esetmegbeszéléseinek időpontjai: január 27.

február 24.

március 30.

április 27.

szeptember 28.

október 26.

november 23.

Az esetmegbeszélések a résztvevő szakemberek részére olyan élmény és tapasztalatszerzésen alapuló tanulást nyújtott, melyet szeretnénk tovább folytatni 2013. évben is.

Életmód klubok

- Szépüljünk 2012
- Életmódklubok az általános iskolákban
- Életmódklub a Lorántffy Szakközépiskola és Szakiskola kollégiumában

Szépüljünk 2012 klub

Ebben az évben, két csoportot indítottunk a Szépüljünk klubban. Tavasszal és ősszel.

A klub célja a tagok megismertetése az egészséges táplálkozással, az életmódváltás szükségességével, a mozgás szerepével a fogyásban és az önelfogadás fontosságával.

Egyéni célokat határoztunk meg, hogy ki mit akar elérni a 10. hét végére.

Az ideális testsúly meghatározása kornak és egyéni élethelyzetnek megfelelően történt.

Játékos foglalkozáson erősítettük meg bennük, hogy a külső motiváció (orvos utasítása, tetszeni vágyás) belsővé váljon.

A beszélgetések során megtudták, mi várható 10kg-os fogyástól, milyen kockázatai vannak a túlsúlynak.

Gyógytornász segítségével megismerkedtek az elhízás mozgásszervi következményeivel, mit lehet sportolni túlsúllyal és esetleges mozgásszervi megbetegedésekkel. Ezt a foglalkozást egy könnyű átmozgató tornával zártuk.

Nagy hangsúlyt fektettünk a diéta betartásából fakadó konfliktusokra családon belül. „Mit tennél, ha ...” játékkal gyakorolták azokat a helyzeteket, amikor kísértésnek voltak kitéve. Meg kellett tanulniuk relaxálási technikákat is, hogy a feszültségből adódó kényszerevéseiket le tudják küzdeni

Nagyon jó hangulat alakult ki. Mindenkinek sikerül fogyni, a legtöbbet fogyó hölgy 8,3 kg-ot a legkevesebb 3, 6 kg-ot fogyott és külsőleg is sikerült megváltozniuk. A változásban segítség volt, hogy megtanulták az egészséges táplálkozás alapjait és étlapokat kaptak a mindennapokhoz.

Szükségesnek tartották a folyamatos ellenőrzést, biztatást.

Életmód klub a Lorántffy Szakközépiskola és Szakiskola kollégiumban

Célunk a kollégisták megismertetése az egészséges életmóddal, a káros szenvedélyek veszélyeivel és az egészséges szexualitás lehetőségeivel.

A csoport nyitott volt, bármikor lehetett csatlakozni hozzá.

Első alkalommal 11-en voltunk, de 15 lett a végleges létszám a 4. alkalomra.

A tagok 15 évestől 19 évesig voltak fiúk és lányok. (4 fiú és 11 lány)

A bemutatkozást követően megfogalmazták, miért vannak itt és mit szeretnének a klubtól. A szabályokat, kereteket elfogadták és be is tartották.

A foglalkozások során nyílt és őszinte kommunikáció folyt, bátran kérdeztek, érdeklődők voltak, szívesen játszottak.

Utolsó alkalommal a karácsonyi szokásokról beszélgettünk süti és tea kíséretében. Nagyon jó hangulatú, meghitt összejövetel volt.

2013-ban folytatjuk a foglalkozásokat.

III. Ifjúság-egészségügyi ellátás

Ifjúság-egészségügyi ellátás

Az Ifjúság-egészségügyi Szolgálat a 2012-es évben az Egészségmegőrzési Központ orvosi rendelőjében, valamint az iskolákban kialakított és ÁNTSZ engedéllyel rendelkező iskolaorvosi rendelőben látta el feladatát, mely magában foglalja Dunaújváros középfokú tanintézményei képzésében résztvevő tanulók kötelező / megelőző jellegű/ szűrését, valamint a szakmai képzésben résztvevő diákok alkalmassági vizsgálatát.

Beíratott tanulók létszáma: 5719 fő

A kötelező szűréseket és a szakmai alkalmassági vizsgálatokat a törvényi szabályozásnak megfelelően végeztük el:

Gimnáziumi osztályok: 10. és 12. osztályokban

Szakközépiskolai osztályok: 10. és 12. osztályokban, valamint a hozzájuk tartozó technikai osztályokban: 13., 14. illetve 15. évfolyamokban.

Szaktanárképző osztályokban: 9.,10.,11.,12.

Speciális tagozaton: 9.,10.,11.,12.

Felzárkóztató osztályokban: 9. és 10. osztályban.

A tanulók ellátása team munkában történt:

Iskolaorvosok: Dr. Szabó Mária

Dr. Garbacz Katalin

Dr. Janus Ágota

Asszisztensek: Csöndör Gyuláné

Éri Márta

Ifjúságvédőnők: Németh Sándorné

Vándor Erika

Egri Gabriella

Tóthné Végh Márta

Barócsainé Takács Mónika

Kalmárné Berghold Livia

Osztály-vizsgálatok tematikája:

2012 január-február: 11. és 12. évfolyam szűrése

2012. március-április: 9. évfolyam szűrése

2012. május-június 14-ig: 10 évfolyamok szakmai alkalmassági szűrése / szakmunkásképzésben résztvevő tanulók szűrése/, valamint a 2012/13-as tanévre a testnevelés alóli felmentések elbírálása, a végzős osztályok törzslap másolatának elkészítése és kijuttatása az iskolákba

2012. június-július: a leendő 13. évfolyamosok szűrése/ technikusi képzés/, valamint az intézményekbe a 2012/13-as tanévre újonnan beiratott tanulók vizsgálata, egészségügyi könyvek érvényesítése 10. és 12. osztályos tanulók vizsgálatáról statisztikai jelentés készítése /Szekszárd/

2012 augusztus: 13. technikusi képzésben résztvevő tanulók szűrése /Rudas, Kereskedelmi/.

2012. szeptember: 14. és 15. technikusi osztályok szűrése, egészségügyi könyvek érvényesítése, valamint a tanintézetekbe újonnan beiratott diákok testnevelés alóli

felmentésének elbírálása /9. osztályosok főként/

2012. október-november: végzős osztályok szűrése,

2012. december: pótszűrés, valamint a azon szakmunkás tanulók vizsgálata, akiknek lejárt az egy éves I. fokú alkalmassági vizsgálatának engedélye /osztály szinten illetve egyénileg/.

Orvosi vizsgálatok menete:

Központi telephely: Egészségmegőrzési Központ Ifjúságorvosi Rendelő (Dunaújváros, Erkel kert 23.)

Kihelyezett telephelyek (Rudas, Lorántffy, Hild, Bánki)

A kötelezetten előírt évközi orvosi vizsgálat a védőnői előszűrést /testsúly, testmagasság, vérnyomásmérés, hallásvizsgálat audio-méterrel, látás-élesség, színlátás/ követte a védőnők által az osztályfőnökökkel történt előzetes időpont egyeztetést követően. Ez a rendelési időn belül 8 órától 12 óráig zajlott. A szűrővizsgálatok során a fizikális státusban észlelt

elváltozások miatt szakorvosi konzultációkat / orthopédia, fogászat, szemészet, ORL, ideggyógyászat, nőgyógyászat, gyermekkardiológia, endokrinológia, háziorvos, traumatológia/ kértünk, melyek eredményeit előre megbeszélte időpontban (délutáni rendelés vagy fogadóóra) kértük visszahozni 14 és 16 óra között. Ezzel az iskolai órákról való hiányzásokat igyekeztünk kiküszöbölni.

A 10. évfolyamos szakmunkástanulóakra fokozott figyelmet fordítottunk az alkalmassági vizsgálat során, ugyanis a gyakorlati oktatáson való részvétel elbírálása ekkor történt meg orvosi szempontból. Az esetleges pálya módosítás szükségességéről mind a szülőket, mind az iskolákat értesítettük. Az egyéni pálya orientációs konzultációkra a délutáni rendelésen biztosítottunk időt. Másodfokú elbírálásra 8 tanulót küldtünk az OMFI-ba.

Szűrővizsgálataink során a legtöbb eltérést a száj higiénével kapcsolatban találtunk, majd ezt követték az orthopédiai elváltozások / pes planus, hanyag tartás, scoliosis/ és a látásélességben tapasztalt eltérések, valamint a kezdődő halláscsökkenések. Szakorvosi vizsgálatok a gyanút /sajnos/ 80 %-ban igazolták is, de a megfelelő gondozásba vétel így megtörténhetett.

Az orvosi vizsgálatok keretein belül szűrőpróba szerűen, valamint az iskola kérésére osztály szinten fej tetvesség irányában vizsgálatok történtek. Pozitív eredményt követően a szülőket értesítettük a hivatalos formula alapján. Kontroll vizsgálatokra a diákokat visszarendeltük. Mind azon tanulóknál, akiknél a szakmai gyakorlatuk végzéséhez 11.,12.,13.,14. és 15. évfolyamon egészségügyi könyv érvényesítése kötelező, ezt megtettük. Ez három tanintézményben kötelező feladat:

Hild József Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium: speciális tagozat ABC eladó munkakörben 11. és 12. évfolyam / 2 osztály/,

Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola: szakiskola: 6 osztály /cukrász, szakács,felhasználó/, technikus : 2 osztály /vendéglátóipari/

Lórántffy Zsuzsanna Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium: szakiskola: 5 osztály / szociális gondozó- és ápoló, fodrász/, technikus:5 osztály / ápoló, kozmetikus/. Az eü. könyvek érvényesítéséhez a kötelező orvosi vizsgálatokat elvégeztük, valamint a tanulók tüdőszűrését megkértük/ figyelembe véve, hogy a tanulókat egy éven belül ne állítsuk ismételt röntgen sugárba/, illetve az ápolóknál a kötelező TPHA szűrést és a széklet mikrobiológiai vizsgálatát megkértük az egészségügyi könyv első érvényesítése során.

Ez 16 osztállynál jelentett dupla ellátást, sőt a leletek meglétében előforduló hiányosságok miatt néhány tanuló háromszor is megjelent rendelésünkben. Az egészségügyi könyv kiállításához szükséges vizsgálatokra a beutalókat már előre a délutáni rendelési időn belül két héttel megírtuk. A tanulóhoz a védőnők által juttattuk ki a hivatalos vizsgálat kérés dokumentumokat.

2012-es évben a **kötelezően előírt** vizsgálat 4027 főt érintett.

2012-es évben **ambuláns ellátás** keretében a rendelőkben **1020** tanuló jelent meg. Ez magában foglalja a pótszűréseket, iskolai sportversenyeken való részvételekhez az igazolások kiadását / egyéni és csapat versenyek/, leletek visszahozását, az év közbeni testnevelés felmentések kiadását / balesetek, betegségek, terhességek miatti/, az új tanulók vizsgálatát, év közti pályamódosítók vizsgálatát, a leszámolóknak a törzslap másolat kiadását illetve a törzslap másolatok átküldését a hivatalos megkérések alapján. A felzárkóztató osztályokban az elmaradt hepatitis B vaccinációkat elvégeztük.

Az évközi vizsgálatok befejeztével a 10. és 12. osztályos tanulókról Szekszárd Statisztikai Hivatalnak a kötelező egészségügyi jelentéseket iskolánként elkészítettük.

A megkezdett HPV vaccinációt 2012 februárjában folytattuk (2. oltás) és májusában befejeztük (3. oltás) , mely 112 tanulót érintett a 13 éves korosztályból.

Az elvégzett feladatról a Polgármesteri Hivatalt az írásos adatlap leadásával tájékoztattuk.

IV. Védőnői szolgálat működéséről

Az Egészségmegőrzési Központ 2011. január 1-től végzi a védőnői feladatok ellátását. A Védőnői Szolgálat 14 területi védőnői körzettel és 11 iskolavédőnői körzettel rendelkezik. A 14 körzetet 11 területi védőnő, valamint a 11 iskolavédőnői körzetet pedig 10 főállású iskolavédőnő látja el. A védőnői feladatok ellátásának fedezetét az Egészségbiztosítási Alap biztosítja a 43/1999. (III.3.) Kormányrendeletben meghatározottak alapján.

A területi védőnők feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21.) ESzCsM rendelet szabályozza. E rendelet alapján a védőnő köteles ellátni az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyeket, valamint a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyeket, akik az ellátás iránti igényüket a védőnőnél bejelentik.

A védőnők az egészségügyi alapellátás részeként nyújtják szolgáltatásukat, szakmai szabályok, és iránymutatások mellett a gondozottak igényeit figyelembe véve. A klasszikus védőnői ellátás színtere a családok otthona, a helyi környezet, ahol kialakul az életmód, megtörténik a szokásrend, viselkedés megerősítése.

2012. évben 4 területi védőnő van hosszabb távon gyermekgondozás miatt szabadságon, az ő

körzetük gondozottainak ellátását helyettesítéssel tudjuk megoldani. 2012. augusztus hónapban egy területi védőnő hagyta el a dunaujvárosi szolgálatot és ment át más településre. A körzet gondozottait egy iskolavédőnőként dolgozó védőnő látja el. Így a területi védőnők körzeteinél betöltetlen körzet nincs.

A területi védőnők feladata a város óvodásainak ellátása is.

2012. évben a területi védőnők tevékenysége

Várandós anyák száma	Ebből fokozott gondozást igénylők száma	Fokozott gondozást igénylők aránya	Dohányzó várandós anyák	Dohányzó várandós anyák aránya
575	168	29%	45	7,8%

1. Várandós gondozás

A várandósok tanácsadása és látogatása előre egyeztetett időpontban történik. Munkáját gondozási terv alapján végzi, melynek során figyelembe veszi a gondozott testi, lelki, szellemi, szociális szükségleteit. A várandós családlátogatások gyakoriságát rendelet írja elő, mely alapján a várandóság ideje alatt legalább 4 alkalommal, a fokozott gondozást igénylők esetén szükség szerint, illetve havonta egy alkalommal kötelező. A szolgálatnál 4 körzet területi védőnője az előírtnál többször végzett családlátogatást, az előírt gyakoriságot 3 területi védőnő teljesítette és 7 körzetben 4-nél kevesebbszer történt látogatás. Ez 50 %-os arányt jelent, mely köszönhető egyrészt annak, hogy 4 körzet feladatainak ellátása helyettesítéssel történik, másrészt a körzetekben aránytalanul oszlik meg a várandósok száma, azon belül a fokozott gondozást igénylők száma.

A várandósok vizsgálatát, tanácsadáson való megjelenését szintén jogszabály írja elő, ami mind a 14 körzetben teljesült. A körzetek többségében jóval többször jelentek meg a várandós anyák, mint az előírás.

2. Csecsemőgondozás (0-1 éves kor)

A csecsemők látogatásának gyakorisága ebben az időszakban a legmagasabb, első 6 hétben hetente, 1 korig havonta. A tanácsadás otthon és a tanácsadóban az egészségi állapottal, az életmóddal, etetéssel, családtervezéssel kapcsolatos. A hangsúly ebben az időszakban a családlátogatásokra helyeződik, a tanácsadóban való megjelenés nagyobb csecsemők esetében a szűrővizsgálatok elvégzése miatt jellemző. Az előírt évi 6 alkalommal történő családlátogatások száma a védőnői szolgálatnál közel a duplája körzetenként.

3. Kisgyermekgondozás (1-3, 3-6 éves kor)

Ennek a korosztálynak a többsége 2 éves kora körül már közösségbe jár, így a tanácsadásokon való megjelenés a tanácsadás rendelési idejében nehezen oldható meg. A tanácsadások és a látogatások előre egyeztetett időpontban történnek. A tanácsadásokon való megjelenést a szűrővizsgálatok teszik indokolttá. A bölcsődébe, óvodába járó gyerekek esetében ezekre a vizsgálatokra a szülők munkaidejük után tudnak lehetőséget biztosítani. A családlátogatások is késő délután történhetnek meg. Ezzel a korosztállyal történő találkozás gyakorisága 1-2 alkalomra tehető, mely nagyjából megfelel az előírásoknak

4. Nővédelmi gondozás

A nővédelmi tanácsadáson való megjelenés nagyon csekély.

A családlátogatások alkalmával rendszeresen a nővédelmi tanácsadások (családtervezés, párkapcsolat, szűrővizsgálatok, életmód, fogamzásgátlás).

5. Nevelési-oktatási intézményekkel történő kapcsolat

Bölcsődékben, óvodákban tisztasági vizsgálatok előírás szerint megtörténnek. Vannak óvodák, melyek igénylik a védőnők egészségnevelő előadásait (táplálkozás, fogápolás, stb.), vállalják szülői értekezletek szervezését, ahol egészséges életmóddal kapcsolatos csoportos foglalkozásokat tartottak. A szűrővizsgálatok propagálásában is kaptak segítséget a védőnők.

6. Közösségi egészségnevelő feladatok

A tanácsadóban folyamatosan zajlanak különböző egészségnevelő programok (Kismama-klub, Szülők iskolája) a mentálhigiénés munkatársak vezetésével.

7. Szakmaközi kapcsolatok

Az Útkeresés Segítő Szolgálat munkatársaival az esetmegbeszélések kapcsán jobb, együttműködőbb, mint a korábbi években. Többször történt családlátogatás a családgondozókkal együtt. A felmerülő szociális problémák miatt egyre több időt vesz igénybe a különböző szakmák képviselőivel történő megbeszélés.

A 2012. év decemberére vonatkozó gondozottak helyzete

Várandósok száma	Ebből veszélyeztetettek száma	A veszélyeztetettek aránya
187	57	30%
0-1 éves csecsemők száma		
359	44	12%
1-3 évesek száma		
647	68	11%
3-7 évesek száma		
1486	147	10%

A veszélyeztetett és nem veszélyeztetett gondozottak aránya

A főállású iskola-védőnők feladata az oktatási intézményekbe járó gyermekek egészségügyi ellátása, szűrése, egészségnevelési felvilágosítása. Munkájukat az oktatási intézményekkel egyeztetett munkaterv szerint végzik, mely tartalmazza a szűrővizsgálatok, védőoltások tervezetét, az iskola tervezett egészségfejlesztési programjait. Egész évben folyamatos az ifjúságvédelmi felelőssel a kapcsolattartás, a gondozott diákok nyilvántartásba vétele, valamint a veszélyeztetett tanulók állapotának nyomon követése.

Az egészségfejlesztési órákat az Egészségmegőrzési Központ által kiadott programfüzet alapján az osztályfőnökök igényelhetik.

Az iskolavédőnők egészségfejlesztő tevékenysége az iskolákban szervezett véradások, egészségnapok szervezésével, azokon való részvétellel, a tanulók elsősegélynyújtó, egészséges életmódról szóló versenyekre való felkészítésével válik teljessé.

Az ágazatközi esetmegbeszéléseken aktívan vettek részt az iskolai és területi védőnők is.

Az Egészségmegőrzési Központ mint egészségfejlesztési szakmai bázis

- Folyamatos ágazatközi és belső esetmegbeszélések tartása azokon való aktív részvétel: területi iskola védőnők és mentálhigiénés munkacsoport részére, valamint az oktatás, egészségügy, szociális szférában dolgozó szakemberek bevonásával.
- Konferenciákon, képzéseken megjelenés, előadások tartása
- TÁMOP pályázatokban megvalósítóként való részvétel
- Négy munkatársunk felsőoktatási képzésen vesz részt (másoddiplomás, szakvizsga, mesterképzés)
- Előadások tartása felkérés alapján
- Egészségnapok szervezésében aktív közreműködés
- Születés hetének programjaiban való szervező és megvalósítóként részvétel
- Együttműködés a város oktatási, egészségügyi és szociális intézményeivel
- Akkreditált képzések szervezése

Összefoglaló adatok az Egészségmegőrzési Központ tevékenységéről

2010. 2011. és 2012. évről

Általános és középiskolai prevenció órák alakulása

Általános iskolák	2010.év	2011.év	2012.év
Arany János Ált. Isk.	73	145	198
Dózsa György Ált. Isk.	132	91	176
Szilágyi Erzsébet Ált. isk.	58	28	-
Móra Ferenc Ált. Isk.	6	7	28

Móricz Zsigmond Ált. Isk.	62	28	87
Petőfi Sándor Ált. Isk.	63	156	158
Gárdonyi Géza Ált. Isk.	43	23	-
Szórád Márton Ált. Isk.	25	6	-
Vasvári Pál Ált. Isk.	24	24	68
Széchenyi István Gimn.	-	4	44
Sárszentmiklós	-	45	-
Rácalmás	-	3	-
Összesen:	486	560	759

Az általános iskolákban az összesített adatokban 2011-ben 14% 2012-ben 26%-os emelkedés tapasztalható

Középiskolák	2010.év	2011.év	2012.év
Bánki Donát Gimn. és Szakközépisk.	80	75	161
Dunaferr Szakközép és Szakiskola	190	82	137
Hild János Szakiskola	0	81	48
Kereskedelmi és Vendéglátóip. Szakközépisk. és Szakiskola	125	113	121
Lorántffy Zsuzsanna Szakközépiskola, Szakisk. és Koll.	30	53	90
Rudas Közgazdasági Szakközépiskola, Szakisk.és Koll.	0	72	69
Széchenyi István Gimn.	86	53	83
Összesen:	511	529	709

A középiskolákban az összesített adatokban: 2011-ben 4% 2012-ben 25 % emelkedés tapasztalható.

A táblázatokból jól látszik, hogy a megtartott prevenció-egészségfejlesztési órák folyamatosan növekednek, annak ellenére, hogy a gyereklétszám az osztályok és iskolák száma csökken.

2011 a védőnői hálózat Egészségmegőrzési Központoz kerülése miatt speciális év volt, hiszen az iskolai egészségfejlesztési tevékenységeinket a mentálhigiénés és egészségügyi szakmai szempontok szerint kellett összedolgoznunk.

2012-ben már a két szakterület specifikumait megtartva (védőnőink, az egészségügyi, mentálhigiénés szakembereink a pszichológiai szempontok szerint) ugyanakkor a diákok életkori sajátosságait figyelembe véve tartottuk a foglalkozásokat. Az iskolák pedagógusainak, szülőknak, diákoknak is egyértelműen tudtuk a programfüzetünkben és honlapunkon a prevenció órákat ajánlani. Ennek is köszönhető a 25 %-os emelkedés.

A megtartott órák száma és aránya az általános és középiskolákban

Év	Általános iskola	Órák számának aránya az előző évhez képest	Középiskola	Órák számának aránya az előző évhez képest
2010.	486	-	612	-
2011.	578	16%	585	-5 %
2012.	759	24 %	813	28%

Az általános iskolákban megtartott órák száma és aránya

Év	Alsó osztály	Az órák aránya az előző évhez képest	Felső osztály	Az órák aránya az előző évhez képest
2010	110	-	376	-
2011	255	57%	323	-14%
2012	328	22%	431	25%

2011-ben az alsó tagozatban történt 57%-os emelkedés annak volt köszönhető, hogy egy beadott pályázat kapcsán minden dunaujvárosi harmadik osztályban megtartottuk a prevenciós órákat.

2012-ben már a két szakmai team /mentálhigiéné-védőnő/ hatékony együttműködésének eredménye az emelkedés.

Kortárs segítők képzése		
2010.	2011.	2012.
5x33 fő	5x34 fő	5x26 fő

Minden 10. évfolyamos diák körében megtartott tájékoztató és a jelentkezők interjúztatása után a legmotiváltabbak kerülnek be a kortárs segítők képzésébe. Egy éven át a kortárs

segítők klubformában továbbra is találkoznak szakembereinkkel.

20-25 fiatal esetében az egyéni életútjuk kapcsán valamilyen szempontból veszélyeztetett diákoknak egyéni segítő beszélgetést vagy önismereti csoportot ajánlunk.

Klubok, foglalkozások	2010. fő	2011. fő	2012. fő
Kismama-papa klub	90	97	85
Szülők iskolája	110	113	169
Szépüljünk	80	88	80

A felnőtteknek szóló klubok, foglalkozások rendszeresen hetente 10 héten át vagy egész évben havi rendszerességgel várják az érdeklődőket. Ingyenesek és bárki számára igénybe vehető.

Segítő foglalkozásúak mentálhigiéniéje	2010.	2011.	2012.
Nevelési értekezlet	25 fő	40 fő	110 fő
Érzékenyítő, kiegészítő, elleni tréning	40 fő	nem volt	nem volt-
egyéb tréning	90 fő	43 fő	-
Ágazatközi gyermekvédelmi program	5x25 fő	5x20 fő	nem volt-
ágazatközi esetszbeszélés	nem volt	2x20 fő	7x20 fő
Összesen:	280 fő	183 fő	250 fő

A szakembereknek szóló programjaink is keresettek, ugyanakkor elég esetlegesek, hiszen az átszervezések, a nagy leterheltség, a kiegészítő, az alul fizettség, a megélhetésért külön munkák vállalása, nem segíti a saját mentális állapottal való foglalkozást.

A humán területen dolgozók hatékonyságának feltétele lenne a szakmai tudás fejlesztése mellett a személyiségük „karbantartása” is, de ezen lehet leginkább időt, fáradságot, pénzt

spórolni. A segítő szakma nagy paradoxona ez.

Ennek ellenére rendszeres esetmegbeszélésekre, érzékenyítő tréningekre, nevelési értekezletre várjuk Dunaújváros és a környék szakembereit.

Az Ágazatközi esetmegbeszéléseket szeretném még kiemelni, mert a jelzőrendszerben dolgozók kapcsolata, kommunikációja, elengedhetetlen. Nagy sikernek tekintem, hogy havi rendszerességgel, konkrét esetek kapcsán, a titoktartás szabályainak maximális betartásával sikerül három-négy órára leültetni a szociális, egészségügy, oktatás és mentálhigiéné szakembereit konzultációra. Hihetetlenül sok tanulságot hordozó összejövetelek ezek. Jól láthatóak az erősségek, gyengeségek, fejlesztendő területek a mellett, hogy konkrét lépések is megfogalmazódnak a tennivalókat illetően. Kiderül kinek mit kell, lehet tennie.

Tanácsadások

Tanácsadások	2010.	2011.	2012.
típusai			
Életvezetési	800	878	1031
Táplálkozási	98	85	75
Mediáció	-	-	16
Négyülékes- serdülő konzultáció	207	201	203
Összesen	1105	1164	1325

A segítő beszélgetésekre igen nagy az igény és a növekvő tendencia is látszik. Öt szakemberünk kompetens ezeknek a vezetésére.

A kórházzal való együttműködés kapcsán az orvosok is „küldik” hozzánk a betegeiket /pszichoszomatikus tünetekkel/.

A védőnő munkatársaink igen sokat segítenek abban, hogy a velük kapcsolatba kerülőknek ajánlják ezt az ingyenes lehetőséget. Kismamák, szülők, diákok, konfliktusaikat megoldani nem tudók keresnek meg bennünket segítségért.

„Szájhagyomány” útján is egyre többen jönnek, hiszen ha sikerül a változtatásra motiválni a bajban levőt az átadja ismerőseinek ezt a tapasztalatot és ajánlja ezt a lehetőséget barátainak, rokonainak, ismerőseinek.

Sokféle adattal, létszámmal rendelkezünk még, de összehasonlítani a fenti adatokat tudtam, mert sok szakmai programunk a pályázatok kapcsán, előadások formájában, felkérésekből szülői értekezlet tartásából stb. adódik.

Az Egészségmegőrzési Központ másik szakmacsoportja a védőnők tevékenységének adataiból

is lehet látni milyen sok diákkal, családdal kerülnek kapcsolatba.

Az, hogy átkerültek a védőnők az Egészségmegőrzési Központhoz az egészségfejlesztés komplex rendszere alakult ki.

Egészségmegőrzési Központ Védőnői Szolgálat

Iskolavédőnők

Ellátott iskolai tanulói létszám szept. 30-i állapotnak megfelelő adat		Változás az előző évhez képest
2010.	10266	-
2011.	9943	-3%
2012.	9522	-4%

Az védőnők az iskolai és területiek is a törvények által meghatározott szabályok és elvek szerint végzik a munkájukat.

A létszámadataink követik a demográfiai adatok alakulását városunkban, mely stagnálást vagy kis csökkenést mutat.

Területi védőnők

Adatok	Várandósok létszáma	0-7 éves korú gyermekek száma és az otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen	Gondozottak összlétszáma	A gondozottak változásának aránya az előző évhez képest
2010. év szeptember 30-ai állapotnak megfelelő adatok	175 fő	2864	3039 fő	-
2011. év szeptember 30-ai állapotnak megfelelő adatok	187 fő	3000	3187 fő	5%
2012. év szeptember 30-ai állapotnak megfelelő adatok	210 fő	2870	3080 fő	-3%